

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Slaný, Politických vězňů 777, okres Kladno

Politických vězňů 777, 274 01 Slaný

Identifikátor školy: 600 044 297

Zřizovatel: Město Slaný, Velvarská 136, 274 53 Slaný

Školský úřad Kladno, K Nemocnici 2007, 272 01 Kladno

Termín konání komplexní inspekce: 24. - 28. leden 2000

Čj.	033 020/00-2712
Signatura	kb3ct101

Základní informace o škole

Základní škola Slaný, Politických vězňů 777, okres Kladno (IZO: 102 102 121, kapacita 700 žáků), je samostatným právním subjektem s příspěvkovou formou hospodaření. Ve školním roce 1999/2000 má celkem 27 tříd a navštěvuje ji 642 žáci. V pedagogickém sboru pracuje 41 pedagogický pracovník. Součástí školy je školní družina (IZO: 113 200 099) s kapacitou 110 žáků a od 1. ledna 2000 také školní jídelna.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Cizí jazyky – anglický, německý

Obsah předmětu a časová dotace odpovídají vzdělávacímu programu školy. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajišťována tematickými plány, ucelenými řadami moderních učebnic a pracovních sešitů a fungující předmětovou komisí cizích jazyků. S časově tematickými plány je operativně pracováno tak, aby vycházely z individuálních znalostí žáků v rámci ročníku či skupiny. Výuka anglického jazyka je podporována nepovinným předmětem konverzace. Žáci se účastní cizojazyčných kurzů v cizích zemích.

Výuku německého jazyka zabezpečují učitelky bez odborné způsobilosti, dvě složily základní státní jazykovou zkoušku. Výuku anglického jazyka zajišťují vyučující bez odborné způsobilosti, ve dvou případech bez odborné i pedagogické způsobilosti. Většina vyučujících se dále cizojazyčně vzdělává v nejrůznějších jazykových kurzech nebo didaktických seminářích.

Odborná pracovna cizích jazyků není zřízena, výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou až na výjimky pro výuku jazyků nepodnětné. V některých učebnách podporují cizojazyčnou výuku tabule s přehledy gramatických struktur, mapy, obrázky měst a jazykové nástěnky s žákovskými projekty. Nástěnky na chodbách školy informují o dalších jazykových aktivitách.

Další cizojazyčné vzdělávání pedagogů se pozitivně odráží zejména v plánování a organizaci výuky. Zvolené metody a formy práce v převážné většině sledovaných hodin aktivizovaly žáky, v hodinách převládala cizojazyčná atmosféra, využití didaktické techniky bylo promyšlené a efektivní, problémové otázky zvyšovaly tvořivost, práce ve dvojicích nebo skupinách vedla žáky k souvislému mluvenému projevu. Žáci prokazovali rozsáhlé znalosti. Mezipředmětové vztahy, aktualizace učiva a průběžná kladná hodnocení zvyšovaly zájem žáků o předmět. Negativem jedné z hodin byla orientace vyučující pouze na jazykově zdatnější žáky, ostatní upadali do pasivity. V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení výuky. Jen v některých hodinách byla patrná práce se žáky se specifickými poruchami učení.

Převážná většina sledovaných ukazatelů výuky (plánování, příprava, psychohygienické i materiální podmínky, organizace, formy, metody, motivace a hodnocení) měla velmi dobrou úroveň. Personální podmínky výuky jsou ještě vyhovující. Celkově byla výuka cizích jazyků velmi dobrá, s výraznou převahou pozitiv.

Český jazyk

Výuka českého jazyka ve sledovaných ročnících odpovídá učebnímu plánu Obecná škola. Zpracované časově tematické plány učiva českého jazyka mají k dispozici pouze jednotliví učitelé. V členění učiva tematických plánů v 5. ročníku je zřetelná nesynchronizace výuky, v jednom případě nejsou rozpracovány specifické složky českého jazyka - literární výchova a slohové vyučování. Z mnohých zápisů v třídních knihách není zřejmé konkrétní učivo.

Nesystematičnost vedení plánů učiva a formální kontrola kvality jejich zpracování vytvářejí předpoklad pro komplikace při koordinaci výuky v ročnících a kontrolu jejich dodržování.

Personální podmínky výuky jsou celkově na průměrné úrovni, kontrolní hospitace byly provedeny u vyučujících s různou úrovní způsobilosti. Kvalita vyučování učitelů bez odborné a v jednom případě i bez pedagogické způsobilosti byla těmito podmínkami částečně negativně ovlivněna zejména v didaktické oblasti.

Hospitované hodiny českého jazyka na prvním stupni probíhaly v kmenových učebnách se standardním zařízením i uspořádáním. V učebnách byl k dispozici videopřehrávač, televizor a magnetofon. Český jazyk se na druhém stupni vyučuje převážně v různých odborných učebnách, které svým vybavením zpravidla nesplňují požadavky podnětné, názorné a účinné výuky. Až na výjimku jsou učebny zařízeny zastaralým, nevzhledným vybavením.

Použité organizace, formy a metody výuky ve sledovaných hodinách nerozvíjely výrazněji kompetence stanovené učebním programem Obecná škola. Organizace vyučování byla charakteristická konzervativní strukturou, zdůrazňující vědomostní stránku. Převažovala frontální forma výuky s metodou řízeného rozhovoru postavenou na nadměrné dominanci učitele. Neumožnila proto výraznější aktivní účast žáků při výuce. Spíše výjimečně byla výuka didakticky promyšlenější. V některých hodinách byly uplatněny prvky rozšiřujícího učiva a mezipředmětové vztahy, ojediněle použité učební pomůcky zvýšily názornost výuky nebo ji vhodně doplnily. Obecně postrádala výuka českého jazyka invenci, použití technik rozvíjejících schopnost samostatné práce a spolupráce se spolužáky.

Jen náznakově byly zohledněny individuální vzdělávací potřeby žáků. V obvykle intenzivně vedeném vyučování nebyl poskytnut prostor k uvolnění, procvičení a k výraznější změně rytmu práce. Pouze některými vyučujícími jsou žáci vedeni k úhledné a přehledné úpravě sešitů a bezchybnému psaní. Úprava písemností a úroveň psaného textu je ponechána především na volních vlastnostech žáků, což v některých případech vede k nepřehlednosti a chybám v zápisech. Všichni vyučující žáky motivovali průběžným ohodnocením jejich práce a oceněním snahy.

Převážně frontálně vedená výuka neumožnila účinnější rozvoj komunikativních schopností žáků a jejich jazykové kultury. Vyučující jen výjimečně poskytli žákům výraznější prostor k diskusi, vyjádření vlastního názoru. Vzájemná komunikace učitelů s žáky a vztahy mezi nimi byly korektní, pozitivní a přátelské. Většina vyučujících měla didaktické problémy s efektivním ukončením hodiny, které postrádalo účinnější rekapitulaci, neformální zhodnocení práce žáků a motivaci k následující práci.

Výuka českého jazyka byla charakteristická velmi dobrou vzájemnou komunikací a vztahy mezi učiteli a žáky. Personální, psychohygienické podmínky, motivace a hodnocení žáků, měly průměrnou úroveň. Citelné nedostatky byly zjištěny v materiálních podmínkách výuky v použitých formách a metodách práce. Celkově měla výuka českého jazyka průměrnou úroveň.

Dějepis

Výuka předmětu probíhala v souladu se vzdělávacím programem. Časově tematické plány jsou zpracované, k dispozici je má pouze učitelka.

Výuku zabezpečuje vyučující s pedagogickou a odbornou způsobilostí a optimální délkou praxe, což pozitivně ovlivňuje kvalitu vyučování.

Sledované hodiny probíhaly v učebně dějepisu s průměrnou kvalitou vybavení. Prostorná, mapami, televizorem a videem vybavená učebna umožňuje kvalitně, ale standardně vyučovat.

Ke zvýšení účinnosti výuky postrádá vybavení zpětným projektořem a místem k projekci.

Výuka byla dobře připravená a promyšlená. Zvolená organizace, formy a metody práce respektovaly cíle stanovené učebním programem Obecná škola. Struktura hodin umožnila rozvoj žádoucích vědomostních i osobnostních kompetencí žáků. Zvláště výuka s komentářem dokumentárního filmu byla velmi efektivní svou názorností, diferencovanou náročností a samostatnou prací žáků.

Ve vyučování byly využity mezipředmětové vztahy, vlastní zkušenosti a poznatky žáků. Vhodně byla používána učebnice, případně další pomůcky (mapy, encyklopedie).

V hodinách byla rozvíjena komunikační dovednost žáků, a to v mluvené i psané podobě. Žáci dokázali samostatně a soustředěně pracovat, své názory dobře formulovali. Písemnosti žáků vyžadují více pozornosti a dohledu, v některých případech jsou zápisy obtížně využitelné k další práci, přestože jsou obsahově dobře strukturované.

Vyučující žáky vhodně motivovala, průběžně hodnotila jejich činnosti, oceňovala jejich dobrou práci, znalosti, aktivitu a snahu. Dílčí nedostatky byly v závěrečné části hodiny, která postrádala výraznější motivační a hodnotící prvky.

Plánování a příprava výuky, její personální podmínky byly na vynikající úrovni. Organizace, formy a metody, komunikace, motivace a hodnocení byly velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jako průměrné. Celkově byla výuka na velmi dobré úrovni.

Fyzika

V souladu se schváleným učebním plánem je v tomto školním roce v 7. a 8. ročníku předmět vyučován s dotací dvě hodiny týdně, v 6. a 9. ročníku je týdně vyučována jedna hodina fyziky. Časově tematické plány jsou zpracovány přehledně, jsou v souladu s učebními osnovami. V devátém ročníku je výuka oproti časovému tematickému plánu o dva měsíce opožděna. V bezprostřední přípravě vyučujících na hospitované hodiny byly v některých případech rezervy ve využití dostupných učebních pomůcek.

Výuku fyziky zajišťují dva vyučující bez odborné způsobilosti pro výuku tohoto předmětu, kteří mají pedagogickou způsobilost pro výuku ve středních školách. V tomto školním roce probíhá výuka fyziky celkem v sedmi učebnách, některé z nich mají podstatné nedostatky (viz podmínky pro výuku matematiky na druhém stupni). Velmi závažným nedostatkem je skutečnost, že využívané učebny jsou (až na jednu výjimku) umístěny na jiném podlaží, než kabinet fyziky, což je pro bezprostřední přípravu učebních pomůcek před vyučovacími hodinami značně náročné. Vybavení kabinetu fyziky je na velmi špatné úrovni, pomůcky jsou starší, často poničené a neúplné, žákovské soupravy jsou v nedostatečném počtu. Uložení pomůcek je nepřehledné, chybí jejich úplná evidence. Používané učebnice jsou starší (odpovídají učebním dokumentům čj. 18 730/91-20), nejsou součástí ucelené řady. V jedné z hospitovaných hodin neodpovídalo členění výuky psychohygienickým zásadám.

V hospitovaných hodinách chybělo vyvozování nových poznatků žáky na základě vlastního pozorování či prováděného frontálního experimentu. Výklad nového učiva byl ve dvou hodinách přetokný, nepřehledný, zcela v něm chyběla logická posloupnost, nebylo při něm postupováno od jednoduššího ke složitějšímu. V hodinách se objevovaly odborné nepřesnosti, některé chybné odpovědi žáků byly vyučujícím nechány bez povšimnutí. Důsledně nebyla prováděna ani kontrola samostatné práce. Při řešení výpočtových úloh není vždy dodržován metodický postup a konvence značení fyzikálních veličin. Závažné obsahové nedostatky jsou v sešitech žáků. Pozitivem je občasné využívání výukových počítačových programů jednou

vyučující v devátém ročníku.

S výjimkou jedné hodiny byla zařazena úvodní motivace. Ve dvou hodinách byla k průběžné motivaci využita historická poznámka, v jednom případě nebylo její uplatnění zcela efektivní. V některých případech učitelé vhodně využili návaznost praktického užití probíraného učiva na životní zkušenosti žáků. Většina řešených výpočtových úloh neměla reálný základ, nevycházela z běžné denní praxe. V průběhu hospitovaných hodin byli žáci často motivujícím způsobem hodnoceni. Klasifikace ve sledovaných hodinách byla velmi mírná, průběžná klasifikace v žákovských knížkách je u některých žáků 7. a 8. ročníku nízká.

Vztah vyučujících k žákům byl v hospitovaných hodinách přátelský. Jedním z učitelů jsou drobné projevy nekázně řešeny formou zadávání nesmyslných domácích cvičení (např. opisování textu z učebnice). Nedostatkem z hlediska rozvoje komunikativních dovedností je skutečnost, že při řízeném rozhovoru jsou odpovědi žáků většinou pouze jednoslovné. Jeden z vyučujících nedává žákům dostatečný časový prostor pro formulaci odpovědi, v podstatě si často sám na zadanou otázku odpoví místo žáka.

Plánování a příprava výuky fyziky, motivace a hodnocení žáků lze hodnotit jako průměrné. Personální, materiální a psychohygienické podmínky měly citelně slabá místa. Výrazné nedostatky byly zjištěny rovněž v organizaci výuky, používaných formách a metodách práce, v oblasti interakce a rozvoji komunikativních dovedností žáků. Celkově ve výuce fyziky převažovaly výrazné nedostatky.

Chemie

V souladu s učebním plánem je chemie vyučována v osmém a devátém ročníku v rozsahu dvě hodiny týdně. Zpracované časově tematické plány učiva jsou přehledné, drobný nedostatek je v plánech jedné učitelky devátého ročníku ve stanovení nepřesné hodinové dotace. Bezprostřední příprava na hospitované hodiny byla ze strany vyučujících svědomitá.

Výuku chemie zajišťují v tomto školním roce dvě učitelky, které mají pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku předmětu. Výuka probíhala v tzv. odborné učebně, která však svým vybavením nespĺňuje podmínky efektivní výuky (žákovské stolky jsou starší, poničené, mají malé pracovní plochy, chybí rozvod vody, odpadů a elektrické energie pro žákovská pracoviště). Učebna bezprostředně sousedí s kabinetem chemie, což je z hlediska přípravy pomůcek pro učitelky výhodné. Vybavení učebními pomůckami, chemikáliemi a laboratorním sklem je dobré.

Hospitované hodiny se vyznačovaly pestrou náplní, byly v nich využívány učební pomůcky (obrazový materiál, chemikálie, modely), prováděny byly demonstrační pokusy. V jedné hodině byla efektivně využita didaktická technika. Žáci byli vedeni k práci s textem, k samostatnému vyhledávání informací. Pouze ve dvou hospitovaných hodinách bylo v závěru probírané učivo efektivně utříděno a shrnuto.

Úvodní motivace měla formu seznámení s cílem hodiny, v jednom případě byla doplněna o mezipředmětové vztahy. K průběžné motivaci byla využívána aktualizace učiva, uvádění historických zajímavostí a regionálních prvků. Často byly uváděny praktické příklady k probíranému učivu, využívány byly zkušenosti žáků. Průběžné hodnocení žáků v hodinách bylo prováděno motivační formou, závěrečné hodnocení práce v jedné hodině chybělo. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách je vysoká, zajišťuje rodičům dostatečnou informovanost o prospěchu dětí.

V hodinách byla respektována osobnost žáka. Vztahy mezi učitelkami a žáky byly dobré, dohodnutá pravidla jednání jsou dodržována. Ve sledovaných hodinách byla verbální

a neverbální komunikace vyučujících velmi dobrá.

Plánování a příprava výuky, její organizace, používané formy a metody práce, motivace a hodnocení žáků i komunikace a interakce měly velmi dobrou úroveň. Personální podmínky byly vynikající, materiální a psychohygienické podmínky průměrné. Celkově byla výuka chemie velmi dobrá.

Matematika - první stupeň

Časově tematické plány jsou zpracovány v souladu s členěním učiva, včetně geometrie, do jednotlivých ročníků. Plnění učebních osnov sledovaných předmětů na prvním stupni a návaznost výuky je sledována metodickým sdružením a zástupkyní ředitele školy při kontrolní činnosti. Výukové cíle hospitovaných hodin byly jasně stanoveny, příprava na ně byla promyšlená. Rezervy byly nejčastěji zaznamenány v jejich časovém plánu, malý prostor byl vyměřen závěrečné části hodin. Při vyučování učitelky přistupovaly k žákům podle jejich individuálních schopností.

Z devíti sledovaných hodin byla výuka z 89 % zajištěna pedagogy s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Její kvalitu pozitivně ovlivňovaly osobnostní předpoklady vyučujících. Dostatečné výukové prostory jsou postupně vybavovány novým žakovským a úložným nábytkem. Příklady byly připraveny na deskových i magnetických tabulích v převážné většině hodin. S výjimkou dvou hodin byly v menší či větší míře používány různé didaktické pomůcky (číselná osa, stavebnice, karty s čísly, obrázky apod.). Využití audiovizuální a počítačové techniky nebylo zaznamenáno. Psychohygienické zásady byly respektovány. Pro žáky bylo vytvořeno v převážné většině učeben podnětné a estetické prostředí, třídy mají oddychové kouty vybavené koberci.

Hodiny v nižších třídách se vyznačovaly častým střídáním činností, herními prvky i nápaditými relaxačními metodami. V některých hodinách vyšších ročníků bylo vhodně matematické učivo skloubeno s učební látkou prvouky, českého jazyka nebo hudební výchovy. Herní způsob výuky a kooperativní techniky učení zde byly uplatňovány v menším rozsahu. Při řešení slovních úloh bylo účelné jejich grafické znázorňování. Hledání alternativních způsobů řešení nemělo vždy vymezený dostatečný prostor. Často bylo málo času vyčleněno na závěrečné shrnutí práce žáků. Pouze v jednom případě přistupovala vyučující k zadávání domácího úkolu diferencovaně.

V kvalitě vstupních motivačních metod byly značné rozdíly. V menší míře je zastupovalo pouhé seznámení s cílem a programem hodiny. K nápadité úvodní motivaci někteří vyučující využili mezipředmětové vztahy (prvouka, dopravní výchova, hudební výchova). Průběžné motivační výzvy nebyly patrné pouze ve dvou hodinách. V ostatních hodinách měly formu pochvaly, povzbuzení, soutěže, hádanky i písničky. Stručné ústní hodnocení práce žáků bylo převážně pozitivního charakteru. Náznaky výchovy k sebehodnocení byly zaznamenány ojediněle (ve dvou hodinách). Frekvence známek v žakovských knížkách a notýscích byla dostatečná.

Atmosféra hodin se vyznačovala vzájemnou tolerancí. Žáci s vyučujícími komunikovali v rámci dohodnutých pravidel. Ve většině sledovaných hodin počítali s velkou chutí. V některých hodinách nebyl pro rozvoj komunikativních dovedností vytvořen dostatečný prostor, byly tolerovány jednoslovné odpovědi.

Plánování a příprava výuky, personální, materiální a psychohygienické podmínky sledovaných hodin byly velmi dobré. Organizace, formy a metody, motivace a hodnocení,

komunikace měly v souhrnu průměrnou úroveň. Celkově lze úroveň výuky matematiky na prvním stupni hodnotit jako velmi dobrou.

Matematika - druhý stupeň

V tomto školním roce jsou v 6. až 9. ročníku týdně vyučovány čtyři hodiny matematiky. Všichni žáci 8. a 9. ročníku povinně navštěvují volitelné předměty matematická praktika, rýsování a technické kreslení, které se vyučují s dotací jedna hodina týdně. Žáci 6. a 7. ročníku si vybírají mezi volitelnými předměty matematická praktika a základy práce na počítači, vyučovány v rozsahu jedné hodiny týdně. Uvedené hodinové dotace jsou v souladu se schváleným učebním plánem. Pro plánování vlastní vzdělávací činnosti mají vyučující zpracovány časově tematické plány, některé z nich jsou formální, bez základního časového rozvržení probíraného učiva. Časové tematické plány nejsou v paralelních třídách koordinovány předmětovou komisí. U jedné vyučující tematický plán nerespektuje dispozice žáků třídy (přestože si většina žáků ještě neosvojila základní učivo, pokračovala učitelka ve výkladu navazující látky).

Výuku matematiky na druhém stupni zajišťuje celkem pět vyučujících, z nichž pouze jedna učitelka má příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilost. Z celkového počtu 44 hodin matematiky týdně je učitelkou s odpovídající způsobilostí odučeno 12 hodin (27,3 %).

Výuka matematiky na 2. stupni probíhá celkem v osmi učebnách. Některé z nich jsou z prostorového i psychohygienického hlediska nevyhovující. Interiéry většiny učeben nepůsobí dobrým estetickým dojmem, prostředí je pro výuku matematiky málo podnětné (výjimkou je učebna VI. B). Žakovský nábytek ve většině učeben je starší a poničený, výška některých žakovských stolků a židlí neodpovídá antropometrickým požadavkům. Pro výuku předmětu jsou k dispozici převážně starší pomůcky, některé jsou poškozené a nefunkční. Používané učebnice jsou součástí ucelené řady.

Ve všech osmi hospitovaných hodinách převažovala frontální práce. Audiovizuální technika nebyla použita v žádné ze sledovaných hodin, učební pomůcky byly používány v menší míře. Účelné využívání dalších zdrojů informací bylo zařazeno pouze ojediněle. V některých hodinách nebyli vždy efektivně zaměstnáni nadaní žáci. Ve čtvrtině hospitovaných hodin byl výklad nového učiva méně přehledný, pouze někteří vyučující umožňují žákům alternativní postup při řešení úloh. V polovině hospitovaných hodin byly zaznamenány věcné a odborné nedostatky. Některými vyučujícími nebyla důsledně prováděna kontrola samostatné práce. Většinou chybělo závěrečné shrnutí a utřídění učiva. Z hlediska používaných forem a metod výuky byla výjimkou hospitovaná hodina v VI. C, která byla hodnocena jako nadprůměrná a částečně hodiny v osmém ročníku hodnocené jako průměrné.

S výjimkou jedné hodiny byla vždy zařazena vstupní motivace, průběžná motivace byla zařazena v některých hodinách. Motivační hodnocení práce žáků využívá pouze část vyučujících. Závěrečné hodnocení práce žáků v hodině bylo provedeno jen ve dvou hospitovaných hodinách. Frekvence průběžné klasifikace je nižší u žáků devátého ročníku a v VII. B. Pokud v paralelních třídách vyučují různí učitelé, mají při klasifikaci na žáky velmi rozdílné nároky, sjednoceny nejsou mezi nimi ani požadavky na domácí přípravu žáků.

V hospitovaných hodinách byla dohodnutá pravidla komunikace akceptována. Méně bylo dbáno na rozvoj komunikativních dovedností, ne všichni vyučující vedli žáky při řešení úloh na tabuli ke slovnímu doprovodu.

Plánování a příprava výuky, motivace a hodnocení žáků, spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla celkově hodnocena jako průměrná. Výrazné

nedostatky byly zjištěny v organizaci výuky, používaných formách a metodách práce, v materiálních, psychohygienických a personální podmínkách. Celkově byla matematika na druhém stupni vyučována s výraznými nedostatky.

Občanská výchova

Obsah a časová dotace výuky byly v souladu se vzdělávacím programem školy. Časově tematické plány jsou zpracované, měli je k dispozici pouze učitelé.

Výuka je zabezpečována vyučujícími s pedagogickou a odbornou způsobilostí, což pozitivně ovlivňuje kvalitu vyučování.

Sledované hodiny probíhaly v učebnách s velmi rozdílnou úrovní vybavení. Tyto podmínky přirozeně ovlivňují kvalitu výuky občanské výchovy, která má ze své podstaty kultivovat žáky. V některých případech tak nastává rozpor s filozofií předmětu, která předpokládá i odpovídající prostředí výuky.

Vyučování bylo dobře připravené a promyšlené. Zvolená organizace, formy a metody práce převážně respektovaly cíle stanovené učebním programem Obecná škola. Organizace hodin byla charakteristická střídáním metody řízeného rozhovoru s vyústěním v dobře strukturovaný zápis žáků. Ve výuce byly využity mezipředmětové vztahy, vlastní prožitky a zkušenosti žáků, kteří aktivně spolupracovali. Velmi vhodně byly využívány učebnice, případně další pomůcky (noviny, knihy) a didaktická technika (magnetofon).

Hodiny byly postaveny na interakci a kvalitní komunikaci, s výraznou výchovnou motivací. Vyučujícími byl poskytnut prostor k soustředění, osobní názor, sebereflexi. Žáci byli koncentrovaní, dokázali samostatně nebo ve dvojicích soustředěně pracovat, své názory dobře formulovali.

Učitelky žáky vhodně motivovaly, průběžně hodnotily jejich činnosti, oceňovaly jejich dobrou práci, aktivitu a snahu.

Plánování a příprava výuky, její personální podmínky měly vynikající úroveň. Materiální i psychologické podmínky, komunikace, motivace a hodnocení lze hodnotit jako velmi dobré. Organizaci, použité formy a metody lze souhrnně hodnotit jako průměrné. Celkově byla výuka občanské výchovy na velmi dobré úrovni.

Prvouka, přírodověda, vlastivěda.

Plánování a příprava výuky vychází ze zvoleného vzdělávacího programu, učební osnovy jsou plněny. Týdenní časová dotace předmětů v rozvrhu hodin je v souladu s předepsanou normou. Součástí časově tematických plánů jsou okruhy učiva dopravní výchovy a výchovy ke zdravému životnímu stylu.

Z osmi hospitovaných hodin bylo pět (63 %) vedeno pedagogicky a odborně způsobilými učitelkami. Kabinet prvního stupně je dostatečně vybaven didaktickými pomůckami. Jejich využití mělo velmi dobrou úroveň ve třech hodinách (mapy, plánek města, karty s dopravními značkami, obrazový materiál, hodiny, teploměr atd.) ve zbývajících průměrnou. Audiovizuální a výpočetní technika použita nebyla. Většina vyučujících důsledně dbala na dodržování psychohygienických zásad výuky.

Výukové cíle hodin byly jasně stanovené, přiměřené věku žáků. Dominantní metodou práce byl většinou dobře vedený řízený rozhovor a jednoduché demonstrační pokusy, při kterém žáci vyvozovali nové poznatky na základě vlastních zkušeností. Ve dvou hodinách převažoval verbalismus vyučujících, frontální výuka, pro samostatnou tvůrčí práci žáků nebyly vytvořeny potřebné podmínky. V průběhu výuky vyučující sledovali návaznost probírané učební látky na

předcházející učivo a její začlenění do širšího kontextu. Často docházelo k porušení časového plánu hodin, závěrečnému shrnutí byl vymezen malý prostor. Kladem některých hodin byla práce s dalšími zdroji informací (encyklopedie, grafy, nakopírované materiály pro samostatnou práci ap.).

Vstupní motivace v polovině hodin se neomezovala jen na oznámení o programu a cíli hodiny. K působivé motivační metodě byla využita pohádka, písnička, říkanky i mezipředmětové vztahy. V průběhu hodin byl zájem žáků o práci posilován pochvalou, soutěží a hrou v menší míře. Při hodnocení práce žáků se vyučující nezaměřovali jen na chyby a nedostatky, dokázali pochválit jejich snahu i aktivitu. Ve sledovaném vzorku žákovských knížek a pracovních sešitů byla dostatečná frekvence známek. Výchova k sebehodnocení a závěrečné zhodnocení práce v hodině byla zaznamenána sporadicky.

Vzájemné vztahy mezi vyučujícími a žáky byly založeny na vzájemné důvěře. Přístup učitelů k žákům se vyznačoval trpělivostí a respektováním jejich individuální schopností. Ne vždy se podařilo vymezit diskusi potřebný prostor. Žáci často odpovídali neúplnými větami. Záznamy v sešitech jsou kontrolovány, v některých byly zaznamenány neopravené chyby. V převážné většině hodin pracovali žáci aktivně a se zájmem.

Plánování a příprava výuky, psychohygienické podmínky hospitovaných hodin měly velmi dobrou úroveň. Materiální a personální podmínky, organizace, formy a metody, motivace, hodnocení a komunikace lze hodnotit jako průměrné. Celkově výuku prvouky, přírodovědy, vlastivědy ve sledovaných hodinách ČŠI hodnotí jako průměrnou.

Přírodopis

V tomto školním roce je předmět v šestém ročníku vyučován s dotací dvě hodiny týdně, v sedmém až devátém ročníku je týdně vyučována jedna hodina přírodopisu. Všichni žáci devátého ročníku povinně navštěvují volitelný předmět přírodovědné praktikum, žáci sedmého ročníku volitelný předmět pěstitelská výchova. Tyto volitelné předměty se vyučují v rozsahu jedné hodiny týdně. Uvedené hodinové dotace jsou v souladu se schváleným učebním plánem. Bezprostřední příprava na všechny hospitované hodiny byla ze strany vyučujících velmi pečlivá.

Výuku přírodopisu zajišťují v tomto školním roce dvě učitelky, které mají pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku předmětu. Všechny hodiny přírodopisu jsou vyučovány ve dvou učebnách, jejichž vybavení je pro výuku předmětu podnětné. Jedna z nich je zařízena jako odborná pracovna. Vybavení učebními pomůckami je velmi dobré, je průběžně doplňováno, některé pomůcky si učitelky samy vyrábějí. Učebních textů je dostatek, k dispozici jsou dvě ucelené řady učebnic. V hospitovaných hodinách byly dodržovány psychohygienické zásady (členění výuky, podmínky pro relaxaci).

Ve všech třech hospitovaných hodinách byly ve velké míře využívány názorné učební pomůcky (obrázky, přírodniny, modely, nástěnné obrazy), ve dvou hodinách byla efektivně využita audiovizuální technika. Výklad nového učiva byl poutavý, vycházel z vlastních zkušeností žáků, uváděny byly praktické příklady k probíranému učivu. Při práci s učebnicí si žáci sami vyhledávali požadované informace. V závěru hodin bylo provedeno stručné shrnutí probíraného učiva.

Kromě vstupní motivace byly v rámci průběžné motivace využity mezipředmětové vztahy a uvádění zajímavostí k probíranému učivu. Učitelky svým zaujetím pro předmět dokázaly získat pozornost a zájem většiny žáků. V průběhu hodin byli žáci motivačně hodnoceni, závěrečné hodnocení práce žáků bylo provedeno ve dvou hodinách. Průběžná klasifikace v žákovských knížkách byla co do četnosti dostatečná, nižší u některých žáků devátého

ročníku.

Učitelky respektovaly osobnost žáka. Zvláště v hodinách v šestém a sedmém ročníku měli žáci dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru. Při řízeném rozhovoru však nebyli žáci vždy vedeni k formulaci víceslovných odpovědí.

Plánování a příprava výuky přírodopisu byly celkově velmi dobré. Personální podmínky byly vynikající, materiální a psychohygienické podmínky velmi dobré. Organizace výuky, používané formy a metody práce, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace byly na spíše nadprůměrné až nadprůměrné úrovni. Celkově lze výuku přírodopisu hodnotit jako velmi dobrou.

Tělesná výchova

Obsah předmětu a časová dotace korespondují se zvoleným vzdělávacím programem školy. Výuku koordinují tematické plány. Výuka tělesné výchovy je doplněna nepovinnými předměty a kroužky – sportovní gymnastika, sportovní hry, košíková, šachy. Před sportovními závody učitelé organizují tréninky.

Výuka je zabezpečována převážně pedagogy odborně i pedagogicky způsobilými, v menší míře vyučujícími bez odborné způsobilosti.

Škola disponuje dvěma tělocvičnami, z nichž jedna vyhovuje požadavkům výuky tělesné výchovy. Druhá „tělocvična“ je spíše kulturní místností s pódium. Chybí v ní protiúrazové zabezpečení topných těles a oken, přesto zde proběhla výuka s míči. K výuce tělesné výchovy slouží hřiště s běžeckou dráhou, doskočiště a prostor pro hody a vrhy. Škola využívá blízký lesopark, fotbalové hřiště Slavoj, hřiště nedalekého středního odborného učiliště, městský zimní a plavecký stadion.

Výuka ve sledovaných hodinách byla velmi dobře plánována i organizována. Použité metody a formy práce byly ve většině hodin vysoce efektivní. V gymnastických hodinách dokázaly obě vyučující využít schopností a dovedností žákyň, zopakovaly již nacvičené gymnastické prvky, individuálně dle schopností žákyň zvyšovaly obtížnost provedení jednotlivých prvků, střídaly často činnosti, pracovaly s žáky ve dvojicích či skupinách, dbaly na bezpečnost žákyň, poskytovaly účinnou pomoc vhodně využívaly necvičících. Výuka byla vedena ve svižném tempu, frekvence cviků byla vysoká, využití gymnastického koberce, zíněnek či hrazd bylo vždy vysoce účinné. Hodina početné skupiny chlapců osmého ročníku byla vedena v autoritativním duchu, avšak vysoce účelně a bezpečně, přestože probíhala v nevyhovujících prostorách malé „tělocvičny“. Výuka ve čtvrtém ročníku u dvou vyučujících měla rozdílnou úroveň především v efektivitě. Jedna vyučující velmi dobře využila cvičební čas k rozběhání, rozcvičení, soutěžím, hrám a tanci. Žáci byli spontánní, cvičili s chutí. Hodina druhé vyučující byla poznamenána přílišnou úzkostlivostí učitelky. Upozorňování na kázeň, klid a ticho zastíňovalo časté pochvaly žáků. Ve všech sledovaných hodinách vládla příjemná atmosféra, žáci cvičili s nadšením. Hodnocení v závěru hodin mělo motivační charakter.

Všechny hodnocené ukazatele výuky ve sledovaných hodinách měly v souhrnu velmi dobrou úroveň. Celkově byla výuka tělesné výchovy velmi dobrá.

Výtvarná výchova

Realizace předmětu je z hlediska časové dotace v souladu se vzdělávacím programem školy. Obecné cíle výtvarné výchovy vzdělávacího programu Obecná škola jsou konkretizovány v rámcových tematických plánech vyučujících předmětu. Jednotná myšlenka spojující všechny

ročníky školy - výtvarné vyjádření vlastních pocitů, prožitků a dojmů na téma tzv. „stonožkových týdnů“ - dává výtvarnému projevu žáků hlubší humanitární smysl. Tematické plány vyučujících jsou aktuálně doplňovány o témata vyplývající z nejrůznějších okresních a celostátních soutěží, kterých se škola hojně účastní.

Výuka je zabezpečována převážně vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, v menší míře vyučujícími bez odborné způsobilosti. Výtvarná neobornost jedné vyučující je však kompenzována jejím zájmem o předmět, konzultacemi s odborníky a důkladnou přípravou na předmět. Výsledkem je realizace zajímavých výtvarných projektů, ve kterých mohou žáci vyjádřit sami sebe a zároveň být součástí většího myšlenkového celku.

Výuka probíhá v kmenových učebnách. Ke splnění cílů zvoleného vzdělávacího programu a vzhledem k výtvarným projektům, které jsou realizovány, postrádá škola speciální odbornou učebnu. Výuka je podporována keramickými kroužky (1. i 2. stupeň), ve kterých žáci realizují své výtvarné představy s využitím hrnčířského kruhu a keramické pece.

Sledované hodiny výtvarné výchovy byly dobře připravené a promyšlené. Organizace, zvolené metody a formy práce měly vyjma jedné hodiny velmi dobrou úroveň. Vyučujícím se podařilo pomocí nejrůznějších výtvarných technik vést žáky k vyjádření vlastních představ a emocí. Spontánní experimentování s kresbou ve výuce v osmém ročníku umožňovalo žákům rozvíjet fantazii. Využívání mezipředmětových vztahů a společné vyvozování postupných logických kroků vedly žáky šestého ročníku k pochopení zákonitostí při psaní písma. Žáci byli vhodně upozorňováni na úskalí při nesprávném postupu, velkou motivační roli sehrály i časté pochvaly a relaxační cvičení. Ztvárnění pohádkového motivu temperou nebo vodovými barvami umožňovalo žákům čtvrtého ročníku vystihnout atmosféru pohádky a dalo průchod dětské fantazii a osobitému ztvárnění tématu. Stále zdůrazňovaná myšlenka, že v každém výtvarném projevu lze nalézt něco pěkného, přispívala ke klidné a tvůrčí atmosféře. Vyučující v devátém ročníku nevytvořila podmínky pro rozvoj komunikativních dovedností žáků a možnost ztvárnění vlastních myšlenkových pochodů. Sledované hodiny byly převážně součástí zatím nedokončených projektů, proto postrádaly souhrnné hodnocení.

Výuka výtvarné výchovy byla ve sledovaných oblastech i celkově na velmi dobré úrovni.

Zeměpis

Výuka předmětu probíhala v souladu se vzdělávacím programem. Časově tematické plány jsou zpracované, k dispozici je má, stejně jako v ostatních předmětech na druhém stupni, pouze vyučující.

Zeměpis vyučuje učitelka s pedagogickou a odbornou způsobilostí a optimální délkou praxe, což pozitivně ovlivňuje kvalitu vyučování.

Výuka sledovaných hodin probíhala v esteticky demotivující učebně zeměpisu s průměrnou kvalitou vybavení. Mapami, televizorem a videem vybavená učebna umožňuje sice standardně vyučovat, avšak je nevhodná z estetického hlediska i ke zvýšení výuky a účinnosti její modernizaci. Minimálně vyžaduje doplnit vybavení zpětným projektorem a místem k projekci, nejlépe bílou tabulí. Přes handicapující materiálně-estetické podmínky byla výuka velmi kvalitní.

Sledované hodiny byly dobře připravené a promyšlené. Zvolená organizace, formy a metody práce respektovaly cíle stanovené učebním programem Obecná škola. Vyučující zvolila způsob práce, které rozvíjely vědomostní i osobnostní kompetence žáků. Výuka byla charakteristická formami samostatné a skupinové práce a jejich kombinacemi. Žáci byli vedeni nápaditým způsobem k aktivní práci - vyhledávání v atlasu, v textu, samostatnému záznamu (s následnou

konfrontací ve skupině) z výuky prostřednictvím komentovaného dokumentárního filmu.

Byly uplatněny mezipředmětové vztahy, vlastní zkušenosti a poznatky žáků. Vhodně byla využívána učebnice, názornost, pestrost a účinnost výuky zvýšily další pomůcky (mapy, encyklopedie, křížovky, kartičky s individuálními úkoly).

Žákům byl poskytnut prostor pro rozvoj jejich komunikačních dovedností. Dokázali samostatně a soustředěně se zájmem pracovat, své názory dobře formulovali. V některých případech vyžadují jejich písemnosti více pozornosti a dohledu, aby dobře obsahově dobře strukturovaný zápis (vyvozený ze společné práce) nebyl znehodnocen formálními nedostatky.

Vyučující žáky vhodně motivovala, průběžně hodnotila a oceňovala jejich dobrou práci, znalosti, aktivitu a snahu.

V oblasti plánování a přípravy, personálních podmínek byla výuka vynikající. Její organizace, použité formy a metody, komunikace, motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň. V materiálních a psychohygienických podmínkách byly zjištěny citelné nedostatky. Celkově měla výuka zeměpisu velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

ČŠI sledovala úroveň výuky v průběhu 64 vyučovacích jednotek. Výrazné nedostatky byly zjištěny ve výuce fyziky a matematiky na druhém stupni. Průměrná úroveň byla zaznamenána v českém jazyce, přírodovědě, prvouce a vlastivědě. Jako velmi dobrou hodnotil inspekční tým výuku cizích jazyků, dějepisu, chemie, matematiky na prvním stupni, občanské výchovy, přírodopisu, tělesné výchovy a zeměpisu. Vynikající úroveň výuky měla výtvarná výchova.

Celkově lze úroveň výuky ve sledovaných hodinách hodnotit jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Hlavní koncepční záměry, které si stanovilo vedení školy v oblasti výchovně-vzdělávací činnosti, spočívají v prohlubování specifických cílů zvoleného vzdělávacího programu Obecná škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 12 035/97 - 20 a v zkvalitňování mimoškolní činnosti školy. Vzdělávací nabídku doplňuje osm volitelných a sedm nepovinných předmětů pro druhý stupeň. Žáci prvního stupně mají k dispozici pět nepovinných předmětů, včetně logopedie. Pro rozvoj individuálních schopností dětí slouží šest zájmových útvarů. Nabídka volitelných předmětů vyhovuje 69 % rodičů z počtu odevzdaných rodičovských dotazníků. Rozsah nepovinných předmětů vyhovuje 55 % z osloveného vzorku rodičů. S nabídkou školy po stránce zájmových útvarů je spokojeno 41 % rodičů. Pět procent z dotazovaných respondentů si přeje rozšíření zájmové činnosti v oboru informatiky. Výuka jednotlivých vyučovacích předmětů se řídí časově tematickými plány, jejich kvalita a návaznost je hodnocena u jednotlivých skupin hospitovaných vyučovacích předmětů. Pro žáky s vývojovými poruchami učení jsou zřízeny dvě skupiny ambulantního dyslektického nácviku. Úroveň individuálních plánů pro práci s těmito žáky je velmi dobrá. V materiálně-technické sféře plánuje podle finančních možností zřizovatele zlepšovat podmínky pro výuku informatiky, pokračovat ve výměně oken, žakovského a úložného nábytku, provést rekonstrukci sociálních zařízení (priorita) a střechy. Uvedená rámcová koncepce, není zpracována písemně, ředitel vychází z analýzy současného stavu.

Celoroční plán práce je rozpracován do jednotlivých měsíců školního roku. Obsahuje přehled organizačních a administrativních úkolů, u kterých jsou uváděny termíny plnění i osobní zodpovědnost jednotlivých pracovníků. Způsob vyhodnocování zadaných úkolů není dokladován. Z tohoto dokumentu se odvíjejí měsíční a týdenní plány podepisované členy pedagogického sboru, kteří se mohou na nich operativně podílet svými iniciativními návrhy. Osobní plány řízení práce na jednotlivých stupních vypracovali zástupci ředitele. Plán zástupkyně pro první stupeň postihuje všechny důležité oblasti. Zástupce ředitele pro druhý stupeň byl v době komplexní inspekce nemocen, jeho plán nebyl inspekčnímu týmu k dispozici. Rovněž plán mimoškolních aktivit je měsíčně časově rozpracován. Na každý měsíc školního roku plánuje škola v průměru přibližně devět aktivit, které doplňují výchovně-vzdělávací činnost školy.

Plánované cíle jsou reálné, rezervy jsou patrné ve zpětné vazbě při vyhodnocování plnění stanovených úkolů. Úroveň plánování lze hodnotit jako průměrnou.

Organizování

Na pedagogické radě dne 30. srpna 1999 určil ředitel školy jednotlivým pracovníkům školy jejich kompetence. Povinnosti žáků a učitelů vymezuje Vnitřní řád školy. Část určená pro žáky, má převážně příkazový charakter, práva žáků v něm nejsou jasně stanovena. Kompetence zaměstnanců školy v něm nebyly písemně vymezeny. Za činnosti obou stupňů zodpovídají zástupci ředitele školy. Metodické orgány (metodické sdružení prvního stupně a šest předmětových komisí druhého stupně) jsou ustanoveny. Jejich vzájemná spolupráce není vedením dostatečně školy koordinována. Ředitel svolává podle potřeby širší vedení školy, na které jsou zváni podle povahy řešeného problému další pracovníci. Písemné zápisy z těchto pracovních porad nejsou vedeny. Organizace vyučování odpovídá § 9 odst. 1, 2, a 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Ze skladby rozvrhu hodin je patrná snaha o dodržení psychohygienických potřeb žáků. Z prostorových a personálních důvodů bylo určujícím faktorem při jeho tvorbě zařazení výuky cizích jazyků a tělesné výchovy. Převážná většina nedostatků zjištěných při předcházející inspekci ve vedení třídních knih, třídních výkazů a katalogových listů na druhém stupni byla odstraněna. Rozpor s vyhláškou č. 291/1991 byl zjištěn v organizaci opravných zkoušek. V podkladové inspekční

dokumentaci poskytnuté školou (včetně rozvrhu hodin tříd druhého stupně) byly uvedeny nepřesné údaje.

Vnitřní informační systém je účinný, potřebné informace získávají pracovníci prostřednictvím nástěnky umístěné ve sborovně (pedagogické rady, týdenní plány, přehled zastupování, nabídka vzdělávání, Oběžník školského úřadu ap.)

Informace o škole k rodičům a ostatní veřejnosti přicházejí osvědčenými formami (třídní schůzky, měsíční konzultační dny, po předběžné dohodě kdykoliv mimo vyučování, žákovské knížky a notýsky, informační dny výchovné poradkyně). S úrovní informovanosti o výsledcích svých dětí je převážná většina rodičů spokojena.

Prezentace školy na veřejnosti má velmi dobrou úroveň (viz kapitola Další významná zjištění).

Výroční zpráva o činnosti školy za uplynulý školní rok neodpovídá požadavkům stanoveným § 17e zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších změn, nemůže sloužit škole jako zdroj sebehodnocení.

Řízení výchovně-vzdělávací činnosti není z hlediska vedení školy jako celku kompatibilní, byly zaznamenány značné rozdíly mezi prvním a druhým stupněm. Vzhledem k zjištěným porušením platných právních norem má organizování výrazné nedostatky.

Vedení a motivování pracovníků

V operativním řízení pracovníků používá vedení školy běžné informační a komunikační nástroje postihující každodenní činnosti a zabezpečující bezproblémový chod školy. Vedení pracovníků školy je založené na důvěře a víře v pozitivní volní vlastnosti pracovníků školy, kterým je poskytnut prostor pro jejich práci i aktivitu.

Kvalita vedení pedagogů, jeho funkčnost, pružnost a účinnost je odvozena od funkčnosti kontroly, plánování, koncepční práce a organizace. Z pozice těchto východisek, a tedy i kvality vedení, jsou v uvedených oblastech rezervy. Projevují se zvláště v koncepčním a strategickém vedení pedagogů, ve funkčnosti a účinnosti realizace stanoveného systému řízení (např. v kompetencích a činnosti předmětových komisí, metodického sdružení prvního stupně, v hospitační činnosti vedení školy s hlubší a cílenější motivační analýzou a profesionálnějším využitím sebehodnocení vyučujících). V některých oblastech chybí nástroje nebo podmínky, zabezpečující rozvoj školy, zejména v oblasti didaktického zkvalitňování výuky tak, aby byla naplněna filozofie vzdělávacího programu.

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím není institucionálně definována, je součástí běžné především vzájemné komunikace. Zjištění ČŠI v rámci hospitační činnosti ukazují u některých vyučujících na potřebu systematictějšího a profesionálnějšího přístupu, na nutnost ověřování dopadu dalšího vzdělávání a sebevzdělávání učitelů ve výuce.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb a požadavků školy, v rámci finančních a organizačních možností škola akceptuje a podporuje iniciativu pedagogů. Prioritou je vzdělávání v oblasti cizích jazyků a výuky žáků se specifickými poruchami.

Učitelská knihovna je zastaralá, není inovována a systematicky vedena. Na základě iniciativy jednotlivých vyučujících jsou pořizovány odborné knihy, vztahující se k výuce předmětu nebo nápravám dysfunkcí, ve škole však zcela chybí soudobá pedagogická literatura (včetně časopisů), která by poskytovala možnost sebevzdělávání.

Písemná a veřejná kritéria pro stanovení mimotarifních složek platu pracovníků školy nejsou vytvořena. Vzhledem k rezervám v efektivní kontrolní činnosti (závěry z hospitační činnosti) není při stanovení výše osobního příplatku dostatečně zřejmé zastoupení kritéria kvality výuky jednotlivých učitelů. V těchto souvislostech je problematická široká diferenciací výše osobních

příplatků a motivační dopad tohoto způsobu finančního ohodnocení. Osobní příplatky jsou přidělovány zpravidla na celý rok.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků školy má citelně slabá místa.

Kontrolní mechanismy

Téměř veškeré pravomoci související s kontrolní činností přenesl ředitel školy na své podřízené pracovníky. Kontrolou prvního stupně a školní družiny je pověřena zástupkyně ředitele, kontrolou 2. stupně převážně zástupce ředitele a kontrolou provozních pracovníků školy školník. Pověření ke kontrolní činnosti nejsou stanovena písemnou formou. Systém přenosu téměř všech kompetencí kontrolní činnosti výchovně-vzdělávací práce na podřízené pracovníky není vzhledem k mnohdy váznoucímu zpětnému předávání informací řediteli školy zcela funkční.

Zástupkyně ředitele má úkoly kontrolní činnosti pro první stupeň zahrnutý v plánu práce na školní rok 1999/2000, který si sama zpracovala. Předložený plán komplexně postihuje kontrolní činnost na 1. stupni. Plán kontrolní činnosti pro 2. stupeň nebyl v průběhu inspekční činnosti předložen.

Vlastní kontrola výchovně-vzdělávací činnosti je nejčastěji prováděna formou hospitačních vstupů. Na prvním stupni a ve školní družině bylo zástupkyní ředitele v tomto školním roce do doby inspekce provedeno celkem 51 hospitací. Z přehledu jejich evidence vyplývá, že hospitační činnost pokryla všechny vyučující. Hospitační záznamy zástupkyně ředitele mají dobrou vypovídací schopnost, účinnost v nich uvedených doporučených opatření je sledována následnými hospitacemi. Na druhém stupni je hospitační činnost rozdělena mezi ředitele (oblast cizích jazyků a některých výchovných předmětů) a zástupce ředitele (ostatní předměty). Dvacet hospitačních záznamů zástupce ředitele z tohoto školního roku má rozdílnou kvalitu. Většina záznamů z období září až prosinec 1999 svědčí o naprosto formálně prováděné hospitační činnosti, záznamy z posledního období před komplexní inspekci jsou věcné, dobře postihují zjištěnou kvalitu výchovně-vzdělávací práce, včetně doporučení k odstranění zjištěných nedostatků. Hospitační záznamy ředitele školy nebyly v průběhu inspekce předloženy.

Pohospitační pohovory prováděné ředitelem školy a zástupkyní ředitele za přítomnosti členů inspekčního týmu jsou hodnoceny jako kvalitní, dobře v nich byly postíženy podstatné jevy ve výuce.

Projednávání obecných závěrů z kontrolní činnosti se na 1. stupni děje na schůzkách vyučujících tohoto stupně, které nepravidelně svolává zástupkyně ředitele. Na 2. stupni je za poslední dva roky dokladováno projednávání obecných závěrů z kontrolní činnosti na jednání pedagogické rady pouze v jediném případě.

Kontrola pedagogické dokumentace je zástupkyní a zástupcem ředitele prováděna v rozdílné kvalitě. Na 1. stupni jsou zjištěná z této kontrolní činnosti zaznamenávána a důsledně je prováděna následná kontrola. Na 2. stupni nebyly zjištěné poznatky z těchto kontrol předloženy, některé nedostatky např. v kontrolovaných tematických plánech učiva svědčí o nedůslednosti v této oblasti.

Kontrola výsledků výuky je prováděna administrativní formou - sledován je prospěch jednotlivých žáků a tříd, výsledky některých kontrolních písemných prací. Na 1. stupni zadává zástupkyně ředitele písemné testy z českého jazyka a matematiky žákům 4. a 5. ročníku (vloni i 1. ročníku), rozbor jejich výsledků je prováděn společně s příslušnými vyučujícími. Na 2. stupni žádné nástroje, které by umožnily porovnání výsledků žáků paralelních tříd nebo v rámci většího počtu srovnatelných škol (např. testy Kalibro), využívány nejsou.

V oblasti kontrolní činnosti jsou výrazné rozdíly mezi prvním a druhým stupněm školy. Celkově má kontrolní systém průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

V oblasti organizace a vedení i motivování pracovníků byla zjištěna citelně slabá místa. Vzhledem ke kvalitní úrovni řízení prvního stupně lze celkově kvalitu řízení hodnotit jako průměrnou. Úroveň řízení druhého stupně z důvodu nemoci zástupce ředitele byla sledována v omezené míře.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Výchovné poradenství je na škole řešeno koncepčně. Funkci výchovné poradkyně zastává od roku 1984 vyučující, která má pro výkon své funkce odpovídající vzdělání. Vzhledem k plánovanému odchodu výchovné poradkyně zahájila vyučující, která má o tuto práci zájem, požadované specializační studium. Činnost výchovné poradkyně je plánovitá, úzce spjatá s odborníky psychologické poradny, protidrogovou koordinátorkou, třídními učiteli, vedením školy a rodiči. Plán činnosti zahrnuje stěžejní celky – výchovné a výukové problémy, dysfunkce a zdravotní problémy, profesní orientaci a problematiku drog. Konzultační hodiny nejsou pevně stanoveny, provádějí se pouze individuálně.

Ve spolupráci se zástupkyní ředitele pro první stupeň vede výchovná poradkyně podrobný přehled o žácích se specifickými potřebami učení, se závěrečnými doporučeními z vyšetření žáků v pedagogicko-psychologické poradně. S navrhovanými výukovými postupy jsou seznamováni třídní učitelé a ostatní vyučující na pedagogických radách a v rámci některých předmětových komisí (zejména v metodickém sdružení prvního stupně). Škola vykazuje integrované žáky, na nákup speciálních učebních pomůcek dostává příspěvek ze školského úřadu. Pro péči o žáky se specifickými potřebami učení jsou ve škole dobré podmínky, dvě vyučující mají vystudován nebo studují obor speciální pedagogika. Byla zřízena speciální třída, dobře funguje náprava logopedie a dyslexie.

Škola se cíleně zaměřuje na prevenci sociálně patologických jevů. Žáci jsou zapojeni do různých projektů Prožit mládí bez tabáku, Být připraven přežít. Součástí této strategie je Minimální preventivní program, do něhož jsou zapojováni i rodiče. Žáci své zkušenosti s peer programem přenášejí mezi své spolužáky, ze strany vedení školy mají plnou podporu. Myšlenka vyplnit žákům volný čas je realizována prostřednictvím nejrůznějších okresních a celostátních sběrových, výtvarných, nebo sportovních akcí. Dokladem solidarity a snahy pomoci ostatním je desetiletá úspěšná práce v humanitárním hnutí Stonožka (Na vlastních nohou), která je prospěšná pro všechny zúčastněné.

Celkově je oblast výchovného poradenství hodnocena jako velmi dobrá.

Školní družina

Do čtyř oddělení školní družiny (dále jen ŠD) je zapsáno 89 žáků prvního stupně. Vyhovující prostorové podmínky mají žáci ve třech hernách. Jedno oddělení využívá menší místnost. Materiálně-technické vybavení a personální podmínky pro práci ŠD mají dobrou úroveň. Ranní provoz zaveden není, odpolední činnost končí v 16 hodin 30 minut. Ředitel školy schválil organizační řád ŠD a plán výchovné práce, ze kterého se odvíjejí týdenní plány. Ve skladbě

zaměstnání je kladen důraz na odpočinkovou a zájmovou činnost dětí. V rámci ŠD pracují tři zájmové útvary (keramický, sportovní hry, šikovné ruce), které navštěvuje celkem 40 žáků. Vedená povinná dokumentace, odpovídá svým rozsahem § 9 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.. Školní družina svojí činností vhodně doplňuje vzdělávací nabídku školy.

Školní družina svojí činností vhodně doplňuje vzdělávací nabídku školy. Úroveň její práce je velmi dobrá.

Vyhodnocení rodičovského dotazníku

Nepovinné dotazníky byly doručeny rodičům prostřednictvím žáků pěti tříd, návratnost byla téměř 80 %. Celkem 24 % rodičů upozorňuje na nevyhovující stav sociálního zařízení. Přibližně 14 % respondentů požaduje modernizaci školního prostředí a pomůcek (včetně učebnic). Prostorové podmínky výuky vyhovují 70 %, s vybaveností školy učebnicemi a učebními testy 59 % rodičů. Na problémy svých dětí související přímo s výukou upozorňuje 15 % dotazovaných (rozvíjení vlastního názoru dětí, jejich samostatnosti, způsob hodnocení, vztahy mezi žákem a učitelem, úroveň komunikativních dovedností, náročnost učiva). Hodnocení těchto jevů zahrnuje inspekční zpráva. Rovněž dalšími jednotlivými upozorněními se inspekční tým v průběhu své činnosti zabýval. Téměř 14 % oslovených rodičů chválí školu za mimoškolní práci se žáky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.
- Celoroční plán práce, týdenní plány, plán mimoškolních aktivit, tematické plány učiva.
- Plán kontrolní činnosti zástupkyně ředitele školy.
- Hospitační záznamy zástupců ředitele školy.
- Hospitační záznamy inspektorů.
- Rozvrh hodin, vnitřní řád školy, evidence žáků.
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, protokoly o konání opravných zkoušek.
- Záznamy z pedagogických rad a schůzek metodických orgánů.
- Dokumentace žáků s vývojovými poruchami učení.
- Personální dokumentace.
- Výroční zpráva o činnosti a hospodaření školy ve školním roce 1998/99.
- Dokumentace školní družiny.
- Hospodářská dokumentace a účetní evidence, záznamy provedených kontrol.
- Vzorek žakovských knížek, notýsků, sešitů.
- Evidenční listy odborné literatury.
- Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

ZÁVĚR

Podmínky

Vynikající personální podmínky má škola v dějepisu, chemii, občanské výchově, přírodopisu a zeměpisu. Tato skutečnost se pozitivně odráží v kvalitě výuky. Citelné nedostatky byly zjištěny v personálním obsazení cizích jazyků, matematiky (na druhém stupni) a fyziky. Výuka cizích jazyků vlivem soustavného sebevzdělání učitelů není touto skutečností negativně ovlivněna. Personální podmínky výuky v hodnocených hodinách lze v souhrnu hodnotit jako velmi dobré.

Materiálně-technické podmínky v hospitovaných hodinách byly celkově průměrné. V některých vyučovacích předmětech byl zaznamenán rozdíl mezi vybavením kabinetních sbírek a praktickým využitím pomůcek.

Psychohygienické podmínky byly ve většině hodin hodnoceny jako velmi dobré. Nedostatky v tomto směru měla výuka fyziky, matematiky (druhý stupeň) a zeměpisu.

Podmínky pro práci školy lze v souhrnu hodnotit jako průměrné.

Průběh vzdělávání

Motivace a hodnocení ve většině sledovaných vyučovacích hodinách měly velmi dobrou úroveň. V organizaci přibližně čtyřiceti procent hodnocených hodin byly v menší míře zastoupeny prvky činnostního pojetí vyučování, formativního způsobu hodnocení práce žáků, rozvíjení jejich komunikativní dovedností a samostatnosti. Velmi dobrá úroveň mimoškolních aktivit pozitivně doplňuje výchovně-vzdělávací činnost školy.

Souhrnně lze kvalitu výuky hodnotit jako velmi dobrou.

Řízení školy

Úroveň plánování a kontrolní činnosti byla hodnocena jako průměrná. V oblasti organizování byly zjištěno porušení právních předpisů, rovněž i ve vedení a motivování pedagogických pracovníků byly zjištěny citelné rezervy. Vzájemná spolupráce členů vedení a metodických orgánů není vždy efektivní. Velmi dobře spolupracuje vedení školy se zřizovatelem.

Řízení školy hodnotí ČŠI globálně jako průměrné.

Celkově je práce školy hodnocena jako průměrná.

ČŠI nezjistila neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Z nedostatků a doporučení uvedených v inspekční zprávě čj. 026 348/98-2168 ze dne 22. a 23. září 1998 došlo k částečnému zlepšení v psychohygienických podmínkách výuky (rekonstrukce tělocvičny, oprava omítek?). Plánovaná přestavba nevyhovujících sociálních zařízení bude započata podle písemného vyjádření zřizovatele o hlavních prázdninách. Nedostatky v kvalitě časově tematických plánů byly většinou odstraněny, přetrvávají v matematice.

Doporučení řediteli školy:

- Ve vyučovacím procesu věnovat systematickou pozornost specifickým cílům vzdělávacího programu Obecná škola (činnostní učení, rozvíjení komunikativních dovedností, tvořivosti, samostatnosti atd.).
- Ve vedení školy zajistit důslednější spolupráci prvního a druhého stupně, systematicky dokladovat svoji řídicí a kontrolní činnost.
- Zkvalitnit kontrolní mechanismy pro druhý stupeň, včetně zjišťování úrovně vědomostí žáků a analýzy zjištěných nedostatků.
- Rozšířit spolupráci metodických orgánů a vedení školy (koordinace tematických plánů jednotlivých vyučujících v ročníku, návaznost učiva, vnitřní klasifikační řád, kontrola úrovně písemného projevu žáků, četnost a diferenciací domácích úkolů).
- Věnovat soustavnou pomoc začínajícím a nekvalifikovaným pedagogům.
- Efektivitu výuky zvyšovat širším využíváním pomůcek (např.: fyzika, matematika) včetně audiovizuální a výpočetní techniky.
- Stanovit kvalitní kritéria pro přidělování nadtarifních složek platu, při hodnocení klást prioritní důraz na výsledky a kvalitu výuky.
- Ve školním řádu zohlednit Úmluvu práv dítěte.
- Doplnit vybavení kabinetu fyziky učebními pomůckami, zajistit jejich evidenci.
- Učitelskou knihovnu doplnit o publikace moderní pedagogiky.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marie Voláková	M. Voláková v.r.
Členové týmu:	PaedDr. Věra Kolmerová	V. Kolmerová v.r.
	Mgr. Miroslav Hanzelka	M. Hanzelka v.r.
	Mgr. Viktor Keller	V. Keller v.r.

V Kralupech nad Vltavou dne 23. února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. 2. 2000

Razítko

Mgr. Stanislav Švarc

Švarc v.r.

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	00-03-15	033 033/00-2712
Zřizovatel	00-03-15	033 034/00-2712

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány